

Písecká brána slaví 300 let

Redakce Listů Prahy 1 s touto zajímavou, nedávno zrekonstruovanou památkou sousedí, a proto nemůžeme její výročí přehlédnout a rádi gratulujeme tímto textem.

Původní opevnění Malé Strany z dob gotických se táhlo prostorem dnešní Valdštejnské ulice a do města se vstupovalo branou v místech jejího vyústění. Bráně, která padla za obětí výstavbě Valdštejnského paláce v roce 1623 se říkalo Písečná. Nově budované barokní opevnění levého břehu Vltavy – takzvané Mariánské hradby – se táhlo od Strakovy akademie vzhůru svahem ke Kramářově vile, poté velkým obloukem ke Strahovu a dále přes Petřín a po jeho svahu zpět k Vltavě. Na výstavbě se

Tajná chodba odhalena při rekonstrukci brány v roce 2014.

podíleli významní stavitelé, navrhli je italské fortifikační inženýři. Součástí nového opevnění byly tři brány: Strahovská, Újezdská a nově postavená brána, která převzala název po své níže položené předchůdkyni, Písečná, podle zaniklé osady Písek na vltavském břehu. Nově bráně se ale říkalo také Písková nebo Bruská podle potoka Brusky. Strahovská brána, kterou vnikla do Prahy po bitvě na Bílé hoře vojska Ferdinanda II. a v roce 1648 také Švédové, ani Újezdská

brána dnes již neexistují, brána Písečná stojí dodnes.

Pochází z roku 1721, byla zbudována italským architektem Giovannim Battistou Alliprandim podle návrhu Františka Vogota. Ležela mezi baštami sv. Jiří a sv. Ludmily a je celá pokrytá vrstvou zeminy, což nyní, zejména po rekonstrukci a pěkné úpravě okolí, působí zajímavě a výjimečně. Za branou tehdy ležela křižovatka důležitých cest ven z tehdejší Prahy – směrem do Dejvic

a Bubenče, do Holešovic a do Břevnova. Význam brány stoupl po vybudování Chotkovy silnice a napojení na centrum města.

Opevnění, jehož byly všechny tři brány součástí, se rozhodly vybudovat zemské stavy po rozhodnutí císaře Ferdinanda III. z roku 1652 zlepšit obranyschopnost Prahy. Na výstavbu, která trvala 80 let, dohlížel vždy inženýr, vybíraný a delegovaný na toto místo centrálním vojenským úřadem ve Vídni – Dvorskou válečnou radou, který měl kontrolovat vojenskou a strategickou stránku věci. V době, kdy hradby a brány vznikaly, muselo si obyvatelstvo v jejich blízkosti zvykat na znehodnocení, rozdělení nebo omezení svého životního prostoru – zahrady či polí, a často s ním nebylo srozuměno. Hradební valy porostlé zelení ale také škýtaly možnost pasení dobytka, dětských her a dalších činností. Malostranské hradby však v budoucnu při plnění své obranné funkce nesehrály velkou roli. V roce 1741 se za váleku o rakouské dědictví Písečnou branou do Prahy dostal český vzdorokrál Karel Albrecht Bavorský, protože její obranu zajišťovala pouze slabá posádka

nevycvičených měšťanů a studentů. V bitvě u Prahy roku 1757 hradby nehrály vůbec žádnou roli a epizodní úlohu opevnění se hrálo v revolučních bojích roku 1848. Brzy potom začalo již překážet rozvoji města a od roku 1860 bylo postupně odstraňováno. Do současnosti je zachováno asi 33 % malostranských hradeb a dalších 18 % jako zemní tělesa.

Dnes je brána, známá už spíše jako Písecká, místem setkávání, v jejím vnitřním prostoru i venkovním areálu se konají výstavy. Ve spolupráci s Prahou 6, na jejímž území brána stojí, tu probíhají akce pro celé rodiny, různé koncerty, společenská setkání, oslavy výročí a státních svátků i charitativní akce. Brána hostí i svatby a snad už zase bude možné posedět v útulné kavárně. Od roku 2019 je před ní umístěna plastika Vějíř Žofie Chotkové od sochařky Martyny Hozové. Písecká brána už 300 let patří do koloritu Prahy. A na rozdíl od historie se v posledních desetiletích stala místem, které nerozděluje, ale naopak spojuje své Pražany.

Martina Fialková (foto Jiří Sládeček)

O halasících opeřencích

Jak člověk nemá moc šancí sledovat jiné věci, jezdit po krásách republiky a zahraničí, víc si všímá nejbližšího okolí. Na jaře je nasnadě, že ho zaujme především probouzející se příroda. A to nejen rozkvétající jarní květena a rašící keře a stromy, ale i různorodá havěť z říše živočišné.

Sleduji tak se zájmem, ačkoliv mě to dříve tak nebralo, jak se spolu pošťuchují, namlouvají a posléze přivádějí na svět mladé ptačí dvojice všeho druhu. Viděl jsem tuhle dva kosy, jak spolu soupeří o kosici. Malá černá energická stvoření se honila po trávě, chvíli poletovala vzduchem a bila se hlava nehlava. Přesněji zobák nezobák, křídlo nekřídlo. Jeden se bránil na zemi, druhý nalétával, jakoby chtěl svého soka propíchnout. Pak se role obrátily. Kdo si přízeň hnědé kosice vybíral, neví, zmizel mi z dohledu. Znalcem ptactva rozhodně nejsem, ale kosí nebojácnost obecně mě překvapila. Na každém druhém rohu se na nás vyřítí. Nevíte proč, až po chvíli pečlivého zkoumání zjistíte, že v křoví mají skryté své hnízdo.

Jednou jsem se ocitl u vášnivého souboje dvou šplhavců z čeledi datlových – strakapoudů. Jejich „bitva“ byla ještě o poznání akčnější. Nesoupeřili na zemi, ale tak půl metru ve vzduchu a prolétávali solidní rychlostí celým parkem. Oproti černým kosákům bylo pro přihlížející jejich soupeření okořeněno krásnými barvami. Černé hlavičky s oranžovočervenými skvrnkami se míchaly s černobílými ocasky, občas se v letu převrátili a z honiči se klubka vykouklo spodní oranžové peří. Ani jejich souboj jsem do konce neviděl, ale podívaná to byla vzrušující.

Přidám ještě jedno své pozorování, tentokrát s jasným výsledkem ptačího souboje. Sleduji pravidelně budku na hnízdní kachen na malém rybníčku. Ještě v zimě kolem ní kroužil jeden kachní pár. Časem se vracel častěji a zhruba před měsícem a něco se kachna v budce usídlila. Těšil jsem se, že uvidím – jako již vícekrát – jak se z budky jednou vydají kachňata v řadě za sebou. Jenže jednoho dne se na rybníce objevil jiný pár a stálou obyvatelku vyhnal. Výsledek souboje jsem viděl, ale už nevím, zda se první kachna vrátila, ani jestli zvládla vejce vysestět a mladé vyvést. Radost mi však dělá ptačí budka na stromě za oknem, do které pečlivě nosí sýkora modřinka potravu pro potomstvo. Třeba se jednou podaří a první let malých modrozlutých sýkorek uvidím.

Krásné květnové dny s halasícími opeřenci.

PS: Kachňátek nakonec přišlo na svět devět.

Ondřej Sedláček

Toyen: Snící rebelka

V Národní galerii byla již v dubnu nainstalována a virtuálně zahájena velká výstava umělkyně, jejímž obrazům nemusíme rozumět, a přesto nás nenechají klidnými. Stále trochu záhadná Toyen (1902–1980, vlastním jménem Marie Čermínová) originální svou díla i celé své osobnosti poutá pozornost už několik desetiletí. Stala se nejvýraznější českou malířkou 20. století i v mezinárodním kontextu. Svobodným vyjádřením i životem umělkyně, rebelky i samaritánky zároveň je postavou hodnou pozornosti i pro další generace. Výstava nabízí ukázky ze všech témat, kterým se Toyen v Česku i v Paříži, kde od roku 1947 žila, ve své tvorbě věnovala. Témata poezie, přírody, erotiky, alchymie, snu, dne a noci se prolínají celou její tvorbou. Jsou tu zastoupena i všechna období tvorby: první krajiny, díla z období artificialismu, kterému se věnovala s Jindřichem Štyrským, až po její nejvýraznější období, kdy ve Francii vznikly zásadní surrealistické malby, a stala se součástí surrealistické skupiny. Kromě řady zásadních pláten výstava zahrne i kresby a koláže nebo ilustrační tvorbu Toyen. Doplní ji i tvorba spřátelených umělců, malířů i básníků: Jindřicha Štyrského, Jindřicha Heislera, André Bretona, Benjamina Pereta

Toyen, Na zámku La Coste, 1943, NGP

a dalších. Díla jsou zapůjčena z českých a evropských muzeí i soukromých sbírek. Do doby, než bude výstava otevřena návštěvníkům, se lze na webu Národní galerie účastnit on-line přenosů. Národní galerie ve spolupráci s řadou zahraničních institucí tímto výstavním projektem přispívá k dalšímu zhodnocení průkopnického díla Toyen v mezinárodním kontextu.

Ve Valdštejnské jízdárně výstava trvá do 15. srpna a k ní vychází bohatý katalog.

Biografický román Mileny Štráfaldové s názvem *To je on – O té, co si říkala Toyen* v těchto dnech vyšel v nakladatelství Euro-media. Maf

Na Zbraslavi se zabydlely sochy

Sice jen dočasně, ale na dostatečně dlouhou dobu, aby si návštěvníci i obyvatelé mohli uvědomit, jak na ně současné umění zapůsobí. Několik pozoruhodných soch z dílny Davida Černého, Vojtěcha Miči a Pavla Hoška, rozmístěných ve veřejném prostoru, tvoří tak až do února příštího roku zdejší městskou krajinu. Projekt dostal název Místa '21 – Sochy pro Zbraslav a je plánován jako víceletý, pokračovat by měl díly jiných umělců.

Zbraslavské náměstí hostí dvě Mičova díla: *Dekonstrukt – nárožní figura* a *Městské ostrovy – lavice* (2005–2006). V Městské zahradě pak najdeme dílo nazvané *Buňka* (2008) a před Městským domem *Sloup* (2014), obojí je tvorbou nejmladšího z trojice umělců, Pavla Hoška. Část města Žabovřesky hostí „létačičího chodce“ – dílo Davida Černého snad symbolizující naši dobu, s názvem *Přicházejí dny, kdy stíny jsou těžší než těla* (2020). Černý se ve svém sochařském díle dlouhodobě věnuje dotváření veřejného prostoru. V parku u Husova sboru pak najdeme ještě jedno dílo Vojtěcha Miči (v současné době vystavuje i v australském Perthu) pojmenované tak trochu alibisticky *Objekt/Subjekt* (2019).

Jiří David, Přicházejí dny, kdy stíny jsou těžší než těla, 2020

Vojtěch Miča, Dekonstrukt – nárožní figura, cyklus Něžně prefabrikáty, 2005–2006,

Město jako galerie pod širým nebem je zejména v dnešní době dobrou možností, jak přivést umění k lidem, aniž by museli navštívit uzavřené prostory galerií. Podobné projekty jsou ale populární už dlouhou

dobu a na různé sochy a sochopůlky v ulicích hlavního města i jiných měst jsme si už zvykli. Někdy trochu šokují, někdy si na ně v dobrém zvykneme tak, že po ukončení akce litujeme, že dílo zmizelo. Možná se za čas objeví jinde, tak jako loni před Národní galerií instalovaná *Housenka raného kapitalismu* Kurta Gebauera, která se nedávno objevila o kus dále na Vítězném náměstí. Na Zbraslavi se rozmístěním aktuálních uměleckých děl připojují k tomuto trendu a umocňují jím význam Zbraslavi jako místa, kde se často sochařské umění prezentuje – v nedávných letech zde byla dlouhodobě umístěna sochařská expozice Národní galerie. Maf

PLACENÁ INZERCE

12/5 —
3/6/2021

76. mezinárodní hudební festival

con moto

Pražské jaro

festival.cz

PŘIPOMEŇME SI V KVĚTNU

- 1. 5. 1841 v Karlíně byl spuštěn na Vltavu první český kolesový parník Bohemia – 180 let
- 13. 5. 1911 Jan Kašpar podnikl let z Pardubic do Prahy, jenž je považován za symbolický začátek českého letectví – 110 let
- 14. 5. 1316 * Karel IV., český král a římský císař († 29. 11. 1378) – 705 let
- 15. 5. 1881 císař František Josef I. povýšil Žitkov na město – 140 let
- 15. 5. 1891 byla zahájena Jubilejní zemská výstava v Praze – 130 let
- 17. 5. 1926 * Ludvík Souček, spisovatel a publicista († 27. 12. 1978) – 95 let
- 18. 5. 1891 otevřeno Národní muzeum v Praze, založeno 15. 4. 1818 jako Vlastenecké muzeum – 130 let
- 21. 5. 1881 majitel vysočanského cukrovaru Bedřich Frey si nechal zavést telefonní linku z bytu do kanceláře – šlo o první praktické použití telefonu v Praze – 140 let
- 24. 5. 1391 byla v Praze založena Betlémská kaple – 630 let
- 26. 5. 1876 † František Palacký, dějepisec, spisovatel, (*14. 6. 1798) – 145 let
- 30. 5. 1416 upálen mistr Jeroným Pražský, teolog a husitský kazatel (* 1378–80) – 605 let
- 31. 5. 1721 Jan Nepomucký byl v Římě prohlášen blahoslaveným – 300 let

On-line přednášky Pražské vlastivědy

PCT, Arbesovo nám. 70/4, Praha 5, tel.: 221 714 161, 221 714 714, vlastiveda@prague.eu, www.prazskevycházky.cz. E-learningové přednášky je možné zakoupit v e-shopu Prague City Tourism v sekci „Vlastivědné vycházky“. Při nákupu je nutné uvést jméno a příjmení osoby, která se bude on-line přednášky přímo účastnit. Zakoupení je možné do 12.00 v den konání akce. Začátky v 16.00, není-li uvedeno jinak, cena 120/80 Kč.

KVĚTEN 2021

▲ **3. po Odkaz Karla IV.** Osobnost Karla IV. a doba jeho vlády patří bezpochyby k nejznámějším etapám české historie. Co nám však doba karlovská opravdu zanechala až do dnešních dnů? Čím se může Praha pochlubit a jakou podobu měla císařská metropole ve 2. polovině 14. století? (J. Nováková)

▲ **4. út Historie medicíny I.** Přednáška posluchače zavede do nejstarších egyptských rukopisů, které se zabývaly léčbou pacientů, odhalí některé zajímavé jednoduše dostupné postupy léčby nemocí, se kterými se setkáváme i v současné době. Z Egypta, Řecka a Říma se přeneseme do doby Paracelsia. (L. Kotlářová)

▲ **5. st Co skrývá Žižkov** Čtvrť ukrytá mezi návršími, překvapivě malebná a architektonicky velmi zajímavá, takový dojem dělá na přichodící oblast Žižkova. Ačkoli bývá historicky spojována především s dobou husitskou, její minulost je mnohem pestřejší. Začátek v 10.00. (J. Nováková)

▲ **Alfons Mucha: Jeho život v kontextu doby** V první z cyklu tří přednášek věnovaných A. Muchovi, významnému malíři, grafikovi a návrhářovi, seznámí s jeho životem z hlediska profesionálního i osobního a představí osoby, které se významně započaly do jeho života. (Š. Gandalovičová)

▲ **6. čt Alfons Mucha: Jeho dílo** Cílem druhé přednášky je poznat dílo A. Muchy v celé jeho šíři, od kresebných návrhů užitého umění, pastelů, návrhů plakátů z doby jeho pařížského pobytu i po návratu do Čech, až po olejomalby. (Š. Gandalovičová)

▲ **10. po Jan Welflinův, Johánek Z Pomuku, sv. Jan Nepomucký** Přednáška

představí fenomén sv. Jana Nepomuckého z různých úhlů pohledu. Zrekapituluje jeho životní příběh v širších souvislostech českých církevních dějin, vysvětlí vznik svatojánských legend i jejich vliv na podobu „mučedníka z povědného tajemství“, seznámí krátce se svatojánskou ikonografií. (M. Gausová Zörnerová)

▲ **11. út Pražské pomníky IV. – Od svatého Václava k Jungmannovi** Procházka od Národního muzea na Jungmannovo náměstí s představením pomníků Janu Palachovi, proměny sochy svatého Václava, skrytého pomníku mecenáši Josef Hlávkovi a pamětní desky národním obrozencům. (M. Švec Sybolová)

▲ **12. st Malebné Vrsovice** Zdánlivě nová pražská čtvrť položená u Botiče překvapí krásnými vilami, secesním dekorem i funkcionalistickou architekturou. Díky svému terénu i historickým souvislostem patří Vrsovice k nejzajímavějším oblastem Prahy. Začátek v 10.00. (J. Nováková)

▲ **Židovství podnikatelů působících v Praze a okolí** Přednáška seznámí s příběhy významných židovských podnikatelů působících v Praze a jejím okolí, s obory, ve kterých podnikali, ale i s jejich vlivem na českou kulturu a umění. (Z. Pavlovská)

▲ **13. čt Z pohodlí křesla za Smíchovskými vilami** Na stránkách nad průmyslovým Smíchovem vznikaly od počátku 20. století vilové čtvrti. První ze dvou vycházek povede na Malvazinky a Santošku, druhá ulicí Na Hřebenkách a okolím. Začátek v 10.00. (S. Micková)

▲ **Alfons Mucha: Slovanská epopej** Poslední z cyklu přednášek věnovaných A. Muchovi má jediné a přeci zásadní téma: Slovanskou epopej. Popíše jed-

notlivé obrazy líčící významné okamžiky z historie slovanských národů a seznámí s precizní Muchovou přípravou, která tvoří předcházela. (Š. Gandalovičová)

▲ **17. po Sochař raného baroka Jan Jiří Bendl** V roce 1650 byla J. J. Bendlovi svědčena nejvýznamnější sochařská úloha tehdejší Prahy – zhotovení mariánského sloupu, který byl vztyčen na Staroměstském náměstí na památku uhájení města před Švédy v roce 1648. Sloup získal Bendlovi uznání. A přicházely další zakázky: sochy svatých pro kostely, také jedna z nejvýznamnějších zakázek jeho života, dodnes dochovaná jezdecká socha sv. Václava pro Koňský trh. (P. Lešovská)

▲ **18. út Čtrnáct pražských mučedníků** Letos uplynulo 410 let od zavraždění čtrnácti františkánů žijících v klášteře při kostele P. Marie Sněžné. Přednáška představí jejich osud na pozadí širších dějinných událostí. (M. Gausová Zörnerová)

▲ **19. st Zmizelá Praha III.** V průběhu 20. století se Praha a její architektura výrazně proměnily. Důležitou roli v tom sehrál dobový vkus i urbanistické a společenské potřeby metropole. Začátek v 10.00. (J. Nováková)

▲ **Praha v díle Antonína Slavička** Přednáška nabídne vzhled do života a díla jednoho z nejdůležitějších krajinářů přelomu 19. a 20. století – Antonína Slavička. (M. Švec Sybolová)

▲ **20. čt Staroměstský orloj není jen loutkové představení** Co všechno se dá na orloji přečíst nebo uvidět? Kolik různých časů orloj ukazuje? A že to není jen turistická atrakce, ale funkční model vesmíru s velmi přesným chodem. Začátek v 10.00. (D. Kratochvílová)

▲ **Karlův most: Klenot hlavy království** Virtuální prohlídka unikátní světové galerie soch pod širým nebem. (D. Kratochvílová)

▲ **24. po Zemská jubilejní výstava** V květnu uplyne 130 let od zahájení slavné Jubilejní výstavy, která ve sto dvacet čtyřech pavilonech dokládala vyspělost průmyslu v Čechách a vtiskla tvář dnešního areálu pražského Výstaviště. (P. Lešovská)

▲ **26. st Umělecká výzdoba Národního muzea** Tento rok uplyne 130 let od otevření novorenesanční budovy Muzea království českého. Virtuální procházka dnešním Národním muzeem s představením oslavných děl V. Hynaise, V. Brožíka, F. Ženišky, J. Mařáka a B. Schnircha. (M. Švec Sybolová)

▲ **27. čt Z pohodlí křesla na Ořechovku** Ořechovka je velice zdařilým pokusem o zahradní město první republiky. Virtuální prohlídka rozmanité výstavby bydlení pro různé vrstvy střední třídy. Začátek v 10.00. (S. Micková)

▲ **Z pohodlí křesla na „Koepec snů nad městem snů“ (Barrandov)** Přednáška nejen o splněném snu Václava Maria Havla, který nechal vybudovat na skalnatém ostrohu noblesní restauraci a vilovou čtvrť. (S. Micková)

▲ **31. po Po stopách židovských architektů** V meziválečné Praze působili vynikající židovští architekti. Některých z nich patří mezi známé, na některé se už zapomnělo. Někteří měli štěstí a možnosti a před válkou emigrovali, ale jiní se stali smutnými oběťmi holocaustu. V Praze postavili řadu činžovních a obchodních domů i vil. (S. Micková)

KONTEJNERY NA PRAZE 1

Velkokapacitní kontejnery budou přistaveny od 14.00 do 18.00, ukládání bude koordinovat obsluha.

úterý 11. 5. Haštalská u č. 2
pátek 14. 5. Dlouhá u č. 46
úterý 18. 5. Jeruzalémská za kostelem sv. Jindřicha
pátek 21. 5. U Dobřenských před křižovatkou s Betlémskou
úterý 25. 5. Besední č. 2 (roh parčíku)
pátek 28. 5. horní Malostranské náměstí
(zdroj: OÚ MČ Praha 1)

Nebe nad hlavou

Slunce: východ mezi 5:36 – 4:57, západ 20:19 – 20:59. Do Blíženců 20. 5. (21:37).

▶ **Večer na SZ Venuše a Merkur**, který se postupně vzdaluje. **Mars** v Blížencích rovněž slábné. Viditelnost sílí u **Jupiteru** a **Saturnu**, ráno vysoko nad JV. ▶ **Měsíc:** 11. 5. (20:59) nov, 26. 5. (13:13) superúplněk. K nejtěsnějšímu přiblížení k Zemi dojde opět v době, kdy u nás bude den a Měsíc pod obzorem. Jeho úplné zatmění tak u nás nebude pozorovatelné, odehraje se na jižní polokouli. Poblíž Saturnu a Jupiteru bude Měsíc 4. a 5. 5. ráno na JV. Večer 13. – 15. 5. na SZ dojde k hromadné konjunkci těles – seřazené od obzoru uvidíme Venuši, Merkur, srpek Měsíce, Mars. ▶ **Velmi rychlé eta Akvaridy** (četnost 50, několik dní kolem 6. 5.) ruší couvající Měsíc v blízkosti radiantu. **wi**

Bezbariérový bytový komplex pro seniory Rezidence Jasmin

Rezidence Jasmin je nově otevřený bezbariérový bytový komplex v Bohnicích, který propojuje dva systémy ubytování a péče pro seniory, a současně poskytuje bohatou nabídku volitelných služeb.

1. 1. 2021 byl v Řešovské ulici na Praze 8 otevřen moderní bytový komplex Rezidence Jasmin. Ubytování je vhodné pro všechny seniory bez ohledu na jejich aktuální zdravotní stav – až už by jen rádi využívali nabízených služeb usnadňujících běžné domácí hospodaření, nebo by chtěli mít nyní či v budoucnu možnost využívat služeb dostupné zdravotní a sociální péče 24 hodin denně po celý týden. Nabídka služeb podporuje soběstačnost seniorů, ale v případě potřeby jim poskytuje pomocnou ruku, klienti tak mohou vést klidný a spokojený život s ohledem na své potřeby.

Vybavení bytů

Klientům je formou pronájmu nabízeno pohodlné a klidné ubytování v zeleni v uspořádání zejména 1+kk a 2+kk se stále velmi dobrou dostupností do centra Prahy. Byty jsou bezbariérové a jsou vybaveny moderní kuchyňskou linkou s keramickou varnou

deskou. V koupelně je sprchový kout, toaleta s bezpečnostním madlem a koupelňová skříňka. V bytech jsou instalována požární čidla a evakuační rozhlas. Do všech bytů je zavedený optický kabel pro rychlé připojení k internetu a kabel pozemního TV vysílání. Byt si klient dovybaví dle svých potřeb a vkusu, například nábytkem z původního bytu. Součástí některých bytů je i venkovní terasa a je možné zajistit i pronájem sklepní kóje a garážového stání.

Služby

Pro klienty je v případě potřeby a zájmu k dispozici 24 hodinový servis školeného zdravotního a sociálního personálu. V budově je dále ordinace lékaře a ordinace fyzioterapeuta. Klienti mohou využívat i služeb úklidu, praní prádla, donášky nákupů a připravených volnočasových aktivit. Stravové se mohou v jídelně nebo restauraci, která je přístupná i veřejnosti z širokého okolí a je součástí objektu, stejně jako společná klubovna.

Zájemci naleznou více informací na www.rezidencejasmin.cz

-PR-

Sousedské slavnosti

Všichni si přejeme, abychom se už dohledné době mohli bezpečně potkávat venku. Nejpozději snad v září, na kdy je naplánovaný 16. ročník celorepublikových slavností všech sousedů Zažít město jinak. Přihlaste svou ulici, náměstí nebo park a udělejte si se svými sousedy den plný pohody, poznávání, jídla, her a čokoliv, co si vymyslíte. Zaslužíte si to! Pokud jste na akci **Zažít město jinak** ještě nebyli, představe si vaši ulici plnou bavících se sousedů a jejich skotačících dětí. **16. ročník sousedských slavností se uskuteční v sobotu 18. září 2021.** Registrovat svou ulici můžete již nyní.

Společným jmenovatelem všech slavností, kterých bývá ročně už více než sto, je zlepšovat sousedské vztahy a upozornit na hodnotu sdíleného veřejného prostoru.

„Cítím, že lidé mají po minulém, zavrhaném roce velkou touhu vyjít do ulic a bavit se. Jsme zvědaví, kolik lokalit se přihlásí. Loni se nám společně podařilo oživit více než 85 ulic, náměstí či parků po celé Praze a také místa v dalších 37 městech,“ říká Tomáš Fridrich, hlavní koordinátor slavností ze spolku AutoMat.

A jak probíhá organizace?

Většinou se dá dohromady parta přátel ze sousedství, která postupně oslovuje a zapojuje další sousedy, podniky a organizace. Ti všichni společně (někteří už od jara) připravují vlastní program. S většinou toho nezávadného vám pomůže spolek AutoMat, zakladatel a koordinátor slavností. Podmínkou je pouze soulad s hodnotami Zažít

město jinak (důraz na lokálnost, dobrovolnost a otevřenost).

S čím vám pomůže AutoMat?

AutoMat zdarma pomůže s jednáním s úřady (povolení, zábory komunikací atd.), propagací (včetně výroby a tisku plakátů a programů), síťováním a know-how. **Jak se přihlásit?** Zaregistrujte se do 31. května na zazitmestojinak.cz/register. Termín pro mimopražské je konec června. Všechny informace naleznete na webu zazitmestojinak.cz.

JH, foto Fabiana Mertová

Kam na zahradu, když bydlíte v bytě?

EKORUBRIKA

Jaro je v plném proudu a leckoho svrbí motýčka. Jenže když bydlíte na Praze 1, tak velmi pravděpodobně nemáte vlastní zahradu. Možná tak květník.

Jednou z cest je zkoušet využívat pro pěstování dvorek. Pokud není plně vylitý asfaltem a nepatří autům. Možná je trochu zanedbaný a spolujednatel se ještě úplně nedohodil, co s dvorkem. Pak vřele doporučuji pomoc spolku Bieno, který umí pomoci s tím, aby dvorky a vnitrobloky domů ožily. Umí pomoci s tou asi nejtěžší věcí, totiž aby se lidé na tom, jak prostor využívat, dohodli. Jestli se do toho chcete pustit, jděte pro další informace na web www.vnitrobloky.cz.

Ale možná na něco takového není vhodná doba, čas a energie a vy přesto toužíte zarýt motýčku do kypré půdy

a ještě něco zasadit. A vlastní květník je tak zoufale málo.

No tak si zkuste najít záhonek v nějaké pražské komunitní zahradě. Na Praze 1 jich tedy úplně mnoho není (dost možná jen jedna), ale když si kousek popojedete, třeba narazíte na komunitní zahradu vašich snů.

Skvělá je třeba v Kbelích v ekocentru Praelas. Kromě klasických záhonků tu mají i skleník. Nebo na samém okraji Prahy ve Vínově je komunitní zahrada Pastvina. Můžete si tu zamluvit jak svůj záhonek, tak třeba jít vykydat koním. Skvělou kratochvílí je procházka po okolí s telecí dárou Nebeskou. To na Praze 1, myslím, zažít nejde.

Martin Mach Ondřej / Ekolist.cz

Právní poradna spotřebitelského časopisu dTest:

DOTAZ: Některé e-shopy účtují poplatek za osobní vyzvednutí zboží na prodejně. Pokud takové zboží posleže reklamují, musím se i já dopravit na prodejnu. Neměl by prodejce v takovém případě naopak zaplatit moje náklady?

ODPOVĚď: V některých případech opravdu můžete požadovat úhradu dopravného. Podle občanského zákoníku platí, že kdo má právo reklamovat zboží pro vady, náleží mu i náhrada nákladů účelně vynaložených při uplatnění tohoto práva. Sám zákon pra-

cuje s pojmem účelné vynaložené náklady. To znamená, že pokud zboží reklamujete a musel jste se do prodejny dopravit, můžete požadovat po prodejci uhrazení dopravného. To ale pouze v případě, že je reklamáce uznaná a že jste nemohl zvolit levnější způsob dopravy jako například zaslání reklamovaného zboží poštou.

Kontaktovat můžete i poradenskou linku časopisu dTest – tel.: 299 149 009

květen

POŘADY PRO SENIORY

Ztavená historie Prahy – vycházky Vlastivědného kroužku, sraz vždy v 11.30

Úsek tří předslavných „Svatých cest“ (triptych)

15. 5. Od „Budky“ na Královku – sraz na stanici tramvaje č. 22 Pohořelec u sousoší
22. 5. Lokace kaplic na Špitálsku – sraz na stanici tramvaje č. 3, 8 Karlínské náměstí
29. 5. Via Sancta Carlovena – sraz před chrámem sv. Ignáce na Karlově náměstí

Pavel Trojan – a práce snů pro Pražské jaro

Mezinárodní hudební festival začíná jako obvykle 12. května a zahájen bude tradičně *Mou vlastí*, i když se dále dočtete o novém chápání těchto tradic. A bude to už druhý, dosti výjimečný ročník v době koronavirové. Oproti loňským pouhým 11 koncertům, které musely být všechny on-line, jich letos bude 23 a stále máme naději, že do sálů bude moci dorazit alespoň v nějaké míře i publikum. Nadcházející ročník měl během přípravy nejméně čtyři různé pandemické varianty. Všichni z týmu Pražského jara doufají, že ať už to bude jakkoli, stane se festival opět symbolem obnovy a naděje, tak jako při svém vzniku po II. světové válce. Jeho přípravy i své osobní propojení s festivalem v následujících řádkách přibližuje Pavel Trojan, tiskový mluvčí Pražského jara, ale zároveň i skladatel a dirigent.

Až budou čtenáři číst tento rozhovor, bude už jasné, zda se budou moci konat koncerty s diváky nebo opět jenom on-line jako loni?

My bychom si přáli, aby to jasné bylo, ale jaká bude skutečnost, si dnes (19. 4.) netroufám odhadovat. Před pár dny jsme zveřejnili upravený program Pražského jara, který obsahuje koncerty, které budeme schopni zrealizovat za všech okolností, tedy i bez obecnostva v koncertních sálech, tím pádem bez tržeb ze vstupného a zároveň s nově vzniklými náklady na realizaci přímých přenosů koncertů. Držitelům vstupenek jsme rozeslali informaci, že je budeme vždy 14 dnů před každým koncertem informovat, zda se může konat za účasti diváků nebo ne. A pokud ano, tak za jakých podmínek. Jestliže se pak rozhodnou, že nechtějí strávit celý koncert s respirátorem nebo podstoupit test, tak jim vstupenky refundujeme. Přáli bychom si samozřejmě, aby bylo dostatečně včas jasné, jak bude festival probíhat, ale na druhou stranu chápeme, že příslušné orgány státní správy nechtějí a možná ani nemohou to ještě specifikovat.

Jste tiskový mluvčí festivalu, čeká vás tedy nedvědná práce. Místo tradičních tiskových konferencí s umělci před každým koncertem, které by běžely podle plánu, stále reagovat na možné změny a co nejlépe s veřejností komunikovat tuto složnou situaci. Jak dlouho vlastně už pro Pražské jaro pracujete?

Od roku 2010 jako zaměstnanec, ale už předtím jsem byl na festivalu brigádník. Jsem s ním tedy v důvěrném kontaktu. Když jsem nastoupil jako zaměstnanec, byl jsem pověřen panem ředitelem Bělorem připravit program pro mladé publikum. To je něco, k čemu bych se docela rád vrátil, protože i moje vlastní děti se dostávají do věku, kdy bych je mohl začít připravovat k blízkým setkáním s hudbou. Už ne jako ten mladík, který mluví ke své věkové skupině,

Donedávna jsem měl jako dirigent angažmá v Jihočeském divadle, a věřím, že se ke spolupráci zase vrátíme. Vedu už dlouho také studentský orchestr v ZUŠ v Praze 10, baví mě spolupráce s mladými lidmi – pedagog musí být ohromně vynalézavý, aby našel klíč k jejich pozornosti. Co mě obzvláště potěšilo, že právě nyní, kdy zkoušíme na dálku, je vidět, jak důležitou roli v životě těch dětí hudba sehraje a jak je zajímavé s nimi pracovat.

Je vaše výhoda při práci pro Pražské jaro to, že sám obsáhnete více hudebních oborů? Festival má celkem malý tým, takže se vaše činnosti s kolegy prolínají a zejména teď, kdy je organizace festivalu velice náročná, někdy asi „všichni dělají všechno“.

Ano, mám sice na vizitce napsáno tiskový mluvčí, ale to mi zabírá tak 5 procent času, jestli vůbec. Zbytek je opravdu celé spektrum nejrozdílnejších činností, a i když jsou v naší organizaci nějaké vertikály, tak se vše řeší docela horizontálně. Nemí tak, že by tiskový mluvčí čekal, až mu kolegyně dodají program a on k tomu sepsal zprávu. Máme skvělého ředitele, dramaturga a uměleckou radu, všichni se o ně můžeme opírat, ale celý tým se podílí na všech těch báječných projektech od zrodu až po koncertní provedení.

Už minulý ročník festivalu musel být velmi zužen a přenesen pouze do on-line prostoru. Jeho koncerty jsou ale stále přístupné na internetu. Jak hodnotíte loňský festival s odstupem? Bylo by za-

živě vědět, zda jsou na něj ještě i ná sledné ohlasy třeba i v zahraničí?

Výhoda tohoto ročníku je, že se dostal až u sociologicky, ekonomicky nebo geograficky do míst, kam by se za normálních okolností nedostal. A všechny ty koncerty stále žijí. Běžně je málokterý festivalový koncert zaznamenán nebo přenášen televizí či rozhlasem. Je odehrán a vrátíte se k němu už jen jako k bodu v historii. Takto ale všechny loňské pražskojarň koncertní zprávy jsou stále komentovány. Některé se dokonce staly tak populární, že si je fanoušci sdílejí formou určitých výšečí sami. Na to je občas upozorňujeme, protože existují autorská práva, ale na druhou stranu nás to těší. Nejpopulárnější byly koncerty České filharmonie, ale velmi mile nás překvapil zájem o Collegium 1704 a také o koncert Brno Contemporary orchestra. A je vidět, že zatímco v tom českém kontextu prodejními trahy jsou vstupenky na „mainstreamovější“ programy, tak v mezinárodním měřítku se největšímu zájmu těší něčím výjimečně koncerty. A Brno Contemporary hned v prvních dnech dosáhlo sledovanosti desetitisíců, zatímco na normální koncert by se prodalo kolem 400 vstupenek.

Některé z původních „taháků“ letošního ročníku jste museli oželeť. Z důvodu pandemických podmínek nemohou přijet různé zahraniční hvězdy. Z jakých koncertů jste měli největší radost, že zůstaly?

Osobně je mi líto, že nemůžeme přijet London Symphony Orchestra, cestování po Evropě je stále velice komplikované, ale tady to bylo ještě umocněno brexitem. Velmi jsme se také těšili, jak pojme *Mou vlast* Vladimír Jurowski s Berlínskými rozhlasovým orchestrem, ale oni už v předstihu věděli, že v květnu ji nebudou moci naukoušet, protože německá vláda má přísnější parametry, než byly u nás, a budou platit až do 30. června. Ale máme radost, že na zahajovacím koncertu Berliňany nahradí Collegium 1704, soubor, který se specializuje na tzv. poučenou interpretaci na dobové nástroje a Má vlast tak zazní v interpretační tradici 19. století. To je událost, ke které bychom se za normálních okolností osmělovali asi delší dobu – ale považují to za originální způsob, jak jsme na danou situaci mohli zareagovat. Velkou událostí bude česká premiéra nové symfonie Filipa Glasse na koncertu 30. května – podle všeho se nás

on-line stream stane vůbec první veřejně dostupnou nahrávkou této novinky. Těším se osobně na všechny koncerty z našeho programu, protože už je to dlouhá doba, co se nic neděje.

Přes všechny obtíže se bude letos konat i Mezinárodní soutěž Pražského jara – a to v oborech klavír a smyčcové kvarteto. Jak moc je pro mladé umělce důležité do Prahy dorazit?

Udělali jsme maximum, aby se soutěž mohla uskutečnit. Mimo jiné i pro to, že jiné významné mezinárodní soutěže – nedávno například Griegova klavírní soutěž – jsou rušeny. Ale když celý rok nebudou žádné, tak ten rok bude v kariérách mladých hudebníků chybět. Na soutěžích se potkávají mezi sebou, s porotou, navzájem mohou diskutovat. Proto jsme se rozhodli soutěž nerušit, i když první kolo bude muset také proběhnout on-line. Bude to pořadatelská výzva – měnit se i to, jak to bude s jejich pobytem zde před závěrečným kolem, s karanténami, s testováním. Nejedná se jen o interpretaci a porotce soutěže, ale i všechny další hudebníky a dirigenty na všech koncertech letošního festivalu. Je to nyní stále otevřený tvar a všechno, co vás napadne, se může stát, a ještě překvapí i něco dalšího.

Je v programu, tak jak jste jej museli upravit, stále nějaké spojovací téma, linka, jakou Pražské jaro vždy mívá?

Ano, letos jubilující skladatel Igor Stravinskij. I když jsme museli oželeť jeho monumentální operu-oratorium *Oidipus Rex*, které mělo zaznít na závěrečném koncertu, přesto je linka Stravinského zachována – především komorním koncertem PKF Prague Philharmonia 23. 5. *Pohlcení Stravinským* a také na koncertu Pražských symfoniků FOK 20. 5. *Na krádlech tance*.

Na závěr bych rád pozval všechny zájemce znovu i na internetové stránky Pražského jara. I když se na ně vstupenky již nedostaly nebo stále nebylo možné uskutečnit koncerty s diváky, budou moci všech dvacet tří koncertů bezplatně zhlédnout v přímém přenosu na našem webu.

Martina Fialková (foto © PJ-Ivan Malý)

Soutěž o knihu z nakladatelství Brána

První tři čtenáři, kteří správně odpoví na soutěžní otázku, získají knihu povídek **Akord a jiskry**. Autor knihy **Martin Patričňák** je průvodcem v jednom úspěšném televizním seriálu České televize.

Víte ve kterém?

A: Kouzelné bylinky

B: Kus dřeva ze stromu

C: Legendy kriminalistiky

Odpovědi zašlete na adresu:

listyprahy1@jalna.cz.

Nezapomeňte uvést svoji adresu a nejlépe i telefon.

Bezplatné poradenství

Organizace ŽIVOT 90 nabízí bezplatné poradenství v právní, psychologické a sociálně právní oblasti.

Poradny ŽIVOTa 90 jsou určeny všem seniorkám a seniorům, kteří potřebují pomoc s řešením naléhavé nebo dlouhodobě nepříznivé životní situace. Obrátit se na ně mohou také rodinní příslušníci, nebo blízcí, kteří řeší záležitosti týkající se seniorské problematiky. Poradny najdete v sídle ŽIVOTa 90 v ulici Karolíny Světlé 18, ale v současné době fungují pouze telefonicky.

Sociálně-právní poradna
V poradně dokáží pomoci s orientací v dávkách sociálního systému, při hledání vhodné sociální služby a poradí i v oblasti dlouhodobé a bytové problematiky. Aktuálně není nutné se objednávat, je provozu ve **všední dny od 10 do 18 hodin na tel.: 778 888 022.**

Pro osoby se sníženou pohyblivostí nabízíme také možnost terénního poradenství v bytě klienta či klientky.

Psychologická poradna
Na podpůrnou psychoterapii se mohou objednat lidé, kteří řeší problémy v oblasti mezilidských vztahů, oběti a svědci domácího násilí, starší lidé, které trápí osamělost nebo zdravotní obtíže. Je potřeba předchozí objednání na tel.: **222 333 555** nebo přes e-mail **poradna@zivot90.cz.**

Právní poradna

Poradci s klienty a klientkami probírají možné postupy řešení a poskytují informace o úřadech, které mohou být v případě jejich problému kompetentní. Nejčastěji poradna řeší bytovou problematiku, dědictví a závěti. Je potřeba předchozí objednání **na tel.: 222 333 555** nebo přes e-mail **poradna@zivot90.cz.**

Poradnu například navštívila klientka, které majitelka bytu opakovaně navýšila nájem. Poradkyně jí potvrdila, že jediná majitelky je v rozporu se zákonem, protože dle občanského zákoníku lze nájemné navýšit v průběhu 3 let maximálně o 20 %. Vzhledem k finanční situaci klientky jí poradkyně pomohla i s žádostí o příspěvek na bydlení. **Bližší informace o poradenském centru ŽIVOTa 90 naleznete na webu: zivot90.cz/poradny**

Klavír vypráví: Tomislav Vašíček

Jakými zákrutami procházel vývoj populární, ale i klasické hudby v Čechách? Jak byl ovlivněn tím světovým? Co pro hudbu znamenaly milníky let 1945, 1968 a také 1989? A co do ní přinese budoucnost? Vyprávělo vám o tom všem, jak to začalo a s odstupem let vidí nějaké piano?

Tomislav Vašíček, jedna ze zakládajících osobností českého rokenrolu, rozverně přemýšlivou formou zaznamenal vzpomínání a úvahy svého klavíru. Rodinné piano Bechstein od provázelo nejen pražskými začátky, ale i dalšími roky strávenými v Rakousku, kde dnes s rodinou žije. Čtení pro všechny generace doplňují neméně rozverně „klavírní“ ilustrace Josefa Stehlika.

Vydalo Nakladatelství Jalna ve spolupráci se spolkem České kořenky. Objednávejte na **listyprahy1@jalna.cz.** Cena 250 Kč vč. poštovního a balného nebo 200 Kč při osobním odběru. Knihu můžete objednat i u svého knihkupce, případně přes **www.kosmas.cz**

Čtení z knihovny až do domu

Dveře knihoven se v dubnu znovu otevřely. Lidé si mohou vybírat knihy přímo z regálů a nikoli jen vyzvedávat registrace. Pobyt je zatím omezen jen na krátkou dobu, protože je omezen počet lidí, kteří mohou být současně v knihovně.

Při vstupu do knihovny je nutné dodržovat pravidlo tří R, tedy zakrytý nos a ústa respirátorem FFP2, dezinfekce rukou a dodržování dvoumetrových rozestupů, které platí i na ulici při případném čekání na vstup do knihovny.

Městská knihovna v Praze na 26 pobočkách nově nabízí službu donáška knih. Služba obsahuje možnost telefonické domluvy s knihovnicí a výběr až pěti knih z volného výběru dané pobočky. Knihy pak knihovnicí osobně doručí čtenářům až domů. Služba je určena čtenářkám a čtenářům starším 75 let nebo těm, kteří jsou zhledem ke svému zdravotnímu stavu ohroženi nemocí COVID-19, a bydlí do

15 minut od knihovny. Služba je zdarma a lze si ji objednat telefonicky v Praze 1 na pobočce Kšolská a Ústřední knihovna.

A tip na závěr: Na Youtube kanále Městské knihovny v Praze najdete desítky zajímavých přednášek o psychologii, historii, cestování, užitelnosti a samozřejmě literatuře.

www.youtube.com/user/KnihovnaPraha/videos

PLACENÁ INZERCE

KNIHY ZAKUPÍTE V INTERNETOVÉM KNIHKUPECTVÍ WWW.KOSMAS.CZ

ARGO

TRUJKUNT
KLAŠTOR
NÁVRAT
PETR SAGITARIUS

**Petr Sagitarius
KLAŠTOR, NÁVRAT.
TRUJKUNT 2**

Major Roman Saran opět řeší vraždy a zjistí, že klášter nemusí být jen duchovním místem a minulost je někdy lepší nechat nedorozřešenou.

**Jenny Jordahlová,
Ole Mathismoen
ZELENÁ (SE) ZEMĚ**

Komiksový průvodce pro děti seznamuje s přírodou kolem nás. Existují světélkující zvířata? Přežije rozpuštěná žížala? Prší dnes méně než dřív?